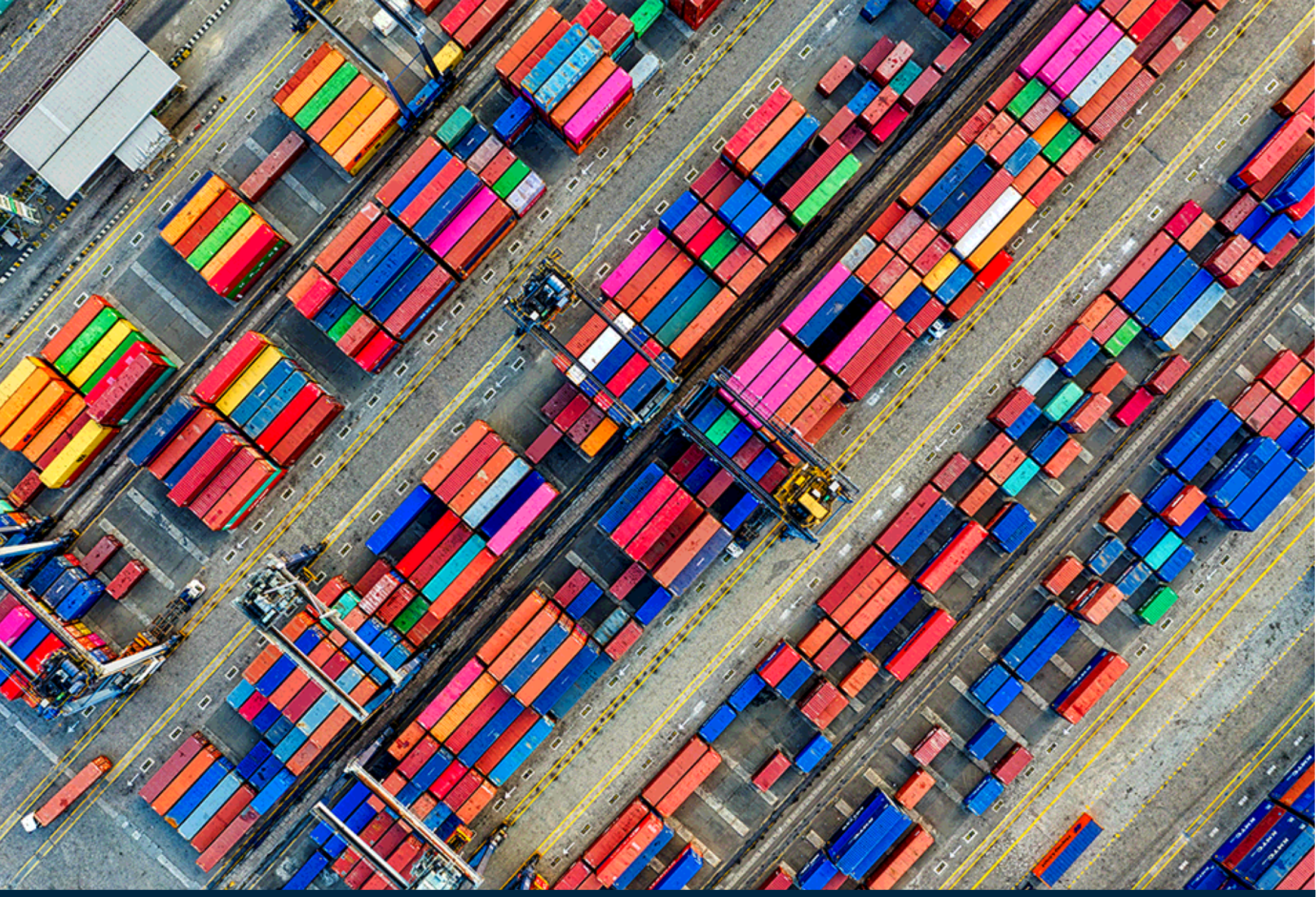

WHITEPAPER

Sancties en ondernemen in het buitenland

tikl automating compliance

In deze whitepaper

- Zakendoen over de grens
- Tegen welke sanctielijsten moet ik scannen?
- In 3 stappen weten of er sancties zijn
- Sanctioncheck: de snelle en makkelijke manier

Auteurs

Frans Kloosterman
Sanctiespecialist van Tikl
www.tikl.nl

Martijn Feldbrugge
Sanctiespecialist van BSCN
www.bscn.nl

HOOFDSTUK 1

Zakendoen over de grens

Wie als ondernemer zakendoet over de grens, heeft te maken met ingewikkelde wetgeving. Je mag namelijk niet zomaar met alle landen, organisaties en personen handelen. Onder andere de EU, USA en UN beheren uitgebreide sanctielijsten waarop staat met wie je geen zaken mag doen. Ga je hier niet secuur mee om, dan riskeer je flinke boetes. Ook reputatierisico, het risico dat gelden worden bevroren of dat je bank de relatie met je beëindigt en zelfs een gevangenisstraf ligt op de loer.

De sanctielijsten groeien

Wist je dat het checken van sancties met de dag urgenter wordt? Op de sanctielijsten van de EU, USA, UK, NL, AU en UN gezamenlijk staan op dit moment meer dan 140.000 namen van personen en organisaties waar je geen zaken mee mag doen. Onder invloed van de oorlog in Oekraïne hebben de lijsten in 2022 een indrukwekkende groeispurt doorgemaakt.

De helft van de personen en organisaties op de EU-sanctielijst zijn daar in dit oorlogsjaar op komen te staan. Maar liefst 40% van de gesanctioneerden op de EU-sanctielijst heeft met Rusland te maken. Dit is vergelijkbaar met de UK-lijst.

140.000+

Het aantal personen en organisaties waar je geen zaken mee mag doen.

25% van de gesanctioneerden op de Amerikaanse OFAC-lijsten heeft met Rusland te maken maar de USA heeft bijna 60% meer Russische gesanctioneerden op de lijst dan de EU.

Rusland, Turkije, Tunesië

In totaal zijn 35 landen en gebieden door de EU en USA gesanctioneerd. De EU heeft 33 landen gesanctioneerd en de US 25. Naast usual suspects als Rusland en Wit-Rusland zijn er ook restricties voor landen als Turkije en Tunesië. Met sommige landen mag helemaal geen zaken worden gedaan. Andere landen zijn alleen voor bepaalde producten of diensten gesanctioneerd.

Nederland

De bekendste sanctielijsten zijn die van de EU, USA, en de UN. Maar ook individuele landen kunnen hun eigen sanctielijsten hebben. Zo heeft Nederland een nationale sanctielijst terrorisme. Hierop staan circa 140 personen. De meesten van hen zijn (ex) Syrië-gangers. Sinds 2020 zijn er geen nieuwe namen bijgekomen. Deze lijst wordt momenteel steeds korter.

Tegen welke sanctielijsten moet ik scannen?

Een Nederlands bedrijf moet in ieder geval scannen tegen de Nederlandse, EU en VN-sanctielijsten.

- → De NL-sanctielijst gelden voor iedereen binnen Nederland.
- → De EU-sanctielijsten gelden voor iedereen binnen de Europese Unie.
- → De UN-sanctielijsten gelden voor alle landen die aangesloten zijn bij de Verenigde Naties.
- → Exporteer je vanuit een ander land, zoals de UK of Australië, dan moet je ook aan de sanctielijsten van die landen voldoen.

Welke sanctielijsten heeft Amerika?

De Verenigde Staten kent meerdere lijsten. Dat zijn samengevoegd de OFAC SDN, de OFAC non-SDN en de BIS/DDTC-lijsten.

OFAC SDN & OFAC non-SDN

OFAC is de Office of Foreign Assets Control binnen het Amerikaanse Ministerie van Financiën. Zij administreren en handhaven het Amerikaanse sanctiebeleid in opdracht van het congres en de president. Het doel van de OFAC-sanctielijsten is om te zorgen dat terrorisme, wapen- en drugshandel geen kans krijgen. De OFAC omschrijft de organisaties en personen op hun lijst als SDN’s; Specially Designated Nationals. De bezittingen van SDN’s die zich in Amerika bevinden, zijn volledig geblokkeerd, ook als de SDN elders in de wereld woont. Als andere beperkende maatregelen dan blokkeren gelden voor een persoon of organisatie, dan staat die op de non-SDN list.

BIS/DDTC

Naast het Amerikaanse Ministerie van Financiën stellen ook het Amerikaans Ministerie van Economische Zaken (Bureau of Industry and Security (BIS)) en het Ministerie van Binnenlandse Zaken (Directorate of Defense Trade Controls (DDTC)) lijsten op met personen en organisaties waartegen exportrestricties gelden. Hierop staan bijvoorbeeld Chinese bedrijven zoals Huawei. Het is verboden om goederen, technologie en diensten - zoals hoogwaardige technologie - naar deze bedrijven te exporteren als deze direct of indirect uit Amerika komen. Een product kan indirect uit Amerika komen als deze voor minimaal 25% uit Amerikaanse onderdelen bestaat.

Moet ik voldoen aan de Amerikaanse sanctie- of export control-wetgeving?

Of je hieraan moet voldoen stel je vast op basis van de volgende 5 vragen:

1

Direct of indirect

Heb je direct of indirect met Amerikaanse staatsburgers, bedrijven, producten, technologie of diensten te maken? Het gaat dan zowel om het verhandelen als het verwerken van Amerikaanse producten, technologie en diensten.

2

Dochterbedrijf

Heeft je organisatie een Amerikaans dochterbedrijf of ben je zelf dochter van een Amerikaanse onderneming?

3

Producten

Vallen je niet Amerikaanse producten toch onder de Amerikaanse exportcontrolewetgeving? Oftewel, zijn jouw producten gemaakt met behulp van Amerikaanse machines en/of technologie?

4

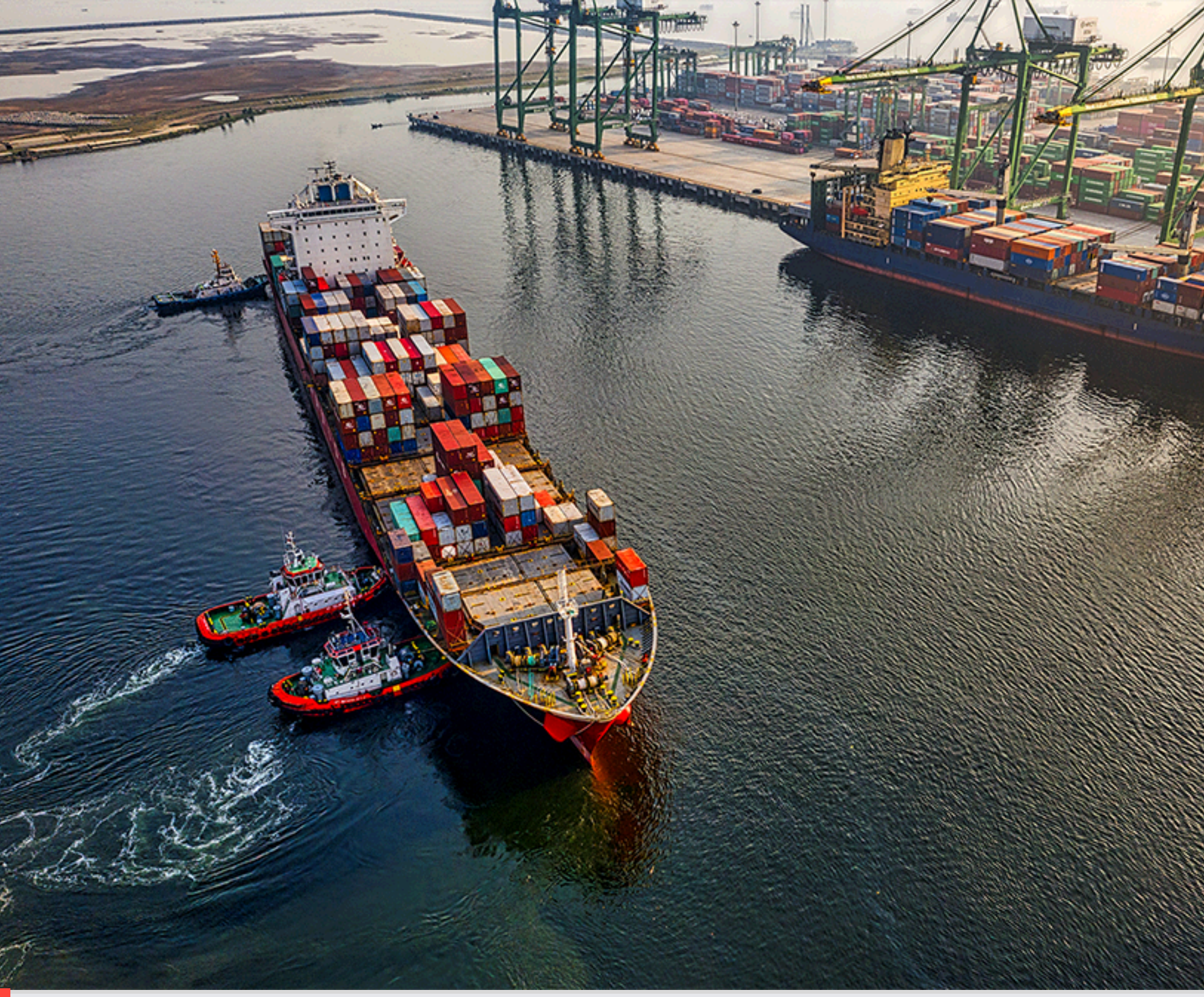
SDN lijst

Doe je zaken met Iran, Noord-Korea, Rusland of Syrië of personen die op de SDN lijst staan?

5

Dollars

Doe je zaken in dollars? Dan gebruik je direct of indirect Amerikaanse diensten en moet je ook aan de Amerikaanse sanctielijsten voldoen. Zakendoen in dollars kan ook ongemerkt gebeuren. Je exporteert bijvoorbeeld goederen naar de Filipijnen en eist daarbij dat je betaald wordt in Euro's. Het kan dan zijn dat je zoals afgesproken Euro's ontvangt, maar dat de verzender eerst de Filipijnse Peso heeft gewisseld tegen dollars en daarna tegen Euro's. Aangezien Amerika een rol heeft in de transactie, gelden ook dan de Amerikaanse sanctie- en exportcontrolewetgeving.

Met de Sanctioncheck van Tikl controleren we snel en eenvoudig of personen en/of organisaties op een sanctielijst voorkomen. Hiermee hebben we recentelijk nog voorkomen dat we een aanvraag van een gesanctioneerde partijen in behandeling zouden nemen. Ook hebben we met de uitkomsten van de Sanctioncheck, in eerste instantie door de bank vastgehouden gelden, snel vrij kunnen krijgen.

AEGIR Marine

Thijs van Berkel
Finance Director

HOOFDSTUK 2

In 3 stappen weten of het kan

Hoe weet je nu zeker of je zaken mag doen met een bepaald land, een specifieke organisatie of met een persoon? Om te weten hoe het zit, doorloop je 3 stappen. Met deze stappen check je of je jouw product mag exporteren naar een land, organisatie of persoon.

1

Zijn er sancties op de partij waarmee je zakendoet? Is dit een bedrijf, dan moet je dat ook voor de eigenaren (UBO's) controleren!

Voordat je zaken met een persoon of organisatie in het buitenland gaat doen, moet je bepalen of de persoon of organisatie niet op een sanctielijst staat. Bij een organisatie moet je ook checken ook wie de UBO(s) zijn en of deze ook niet op een sanctielijst staan. Een UBO is een Ultimate Beneficial Owner, ofwel een persoon die over 50% of meer eigendomsrechten beschikt of voor meer dan 50% zeggenschap heeft over de betreffende organisatie.

2

Is er een sanctie op het land?

Als je buiten de EU gaat exporteren, kunnen sancties van toepassing zijn op dat land. Die sancties kunnen gelden voor vrijwel alle of voor enkele producten of diensten. Het is dus noodzakelijk om vooraf te controleren of voor het ontvangende land sancties van toepassing zijn én of die ook voor jouw producten, technologie of diensten gelden.

3

Is je product dual use of militair?

Op sommige producten die buiten de EU worden geëxporteerd, kunnen exportrestricties van toepassing zijn. Het gaat dan om producten die militair zijn of zowel voor civiele als voor militaire toepassingen bruikbaar kunnen zijn; zogenaamde dual use producten. Voordat je zaken gaat doen over de grens,

moet je bepalen of je product militair of dual use is en of er een exportrestrictie op zit.

Oh ja: vastleggen!

Heb je deze 3 stappen doorlopen, dan is het verstandig de uitkomsten ervan vast te leggen. Bij een toekomstige audit bespaart dat je veel tijd en moeite.

Als je het niet op orde hebt

Boetes

Een boete als je zakendoet met een ‘verboden’ bedrijf is één maar vaak reiken de gevolgen nog veel verder dan dat.

Praktijkvoorbeeld: rekeningblokkade

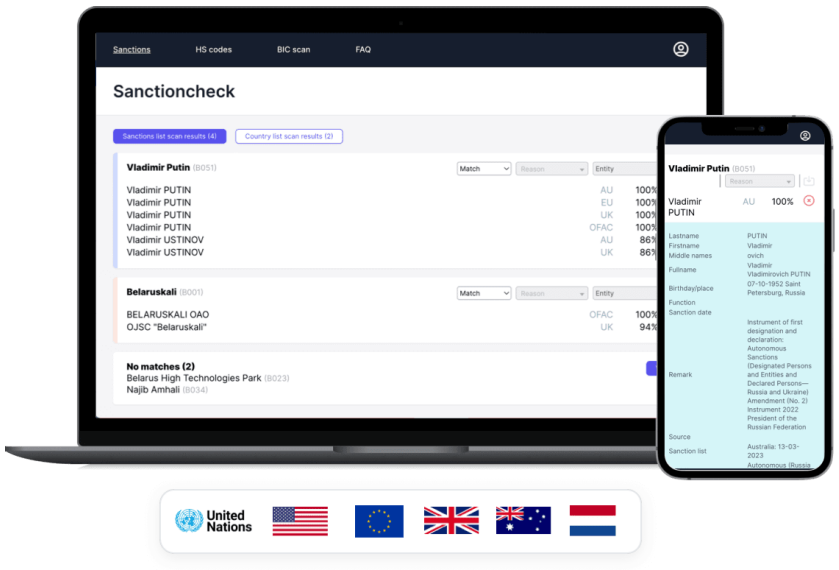
Het gebeurt regelmatig dat een bedrijf de salarissen van zijn medewerkers niet meer kan uitkeren omdat de rekening door de bank geblokkeerd is. Een bedrijf uit de Randstad kreeg dat voor zijn kiezen. De bank had al langere tijd veel vragen over betalingen van dit bedrijf naar en uit het buitenland. Het bedrijf zelf zag de noodzaak er niet van in om deze vragen snel en volledig te beantwoorden. ‘We doen toch niets fout’, werd vaak gezegd. De bank dacht daar anders over en besloot de rekening – nadat eerdere waarschuwingen waren genegeerd – te blokkeren. Pas nadat de vragen van de bank naar tevredenheid waren beantwoord, werd de blokkade opgeheven. Het duurde alleen nog ruim een maand voordat de salarissen van de medewerkers weer konden worden uitbetaald.

HOOFDSTUK 3

Sanctioncheck: de snelle en makkelijke manier

Je kunt natuurlijk zelf aan de slag gaan met de 3 stappen. Maar dat is een ingewikkeld en tijdrovend karwei. Met de speciale Sanctioncheck van Tikl doorloop je de stappen snel en makkelijk en weet je binnen no time waar je aan toe bent. Sanctioncheck bestaat uit 3 tools die samen een totaalpakket vormen waarmee je het hele traject van sancties checken doorloopt:

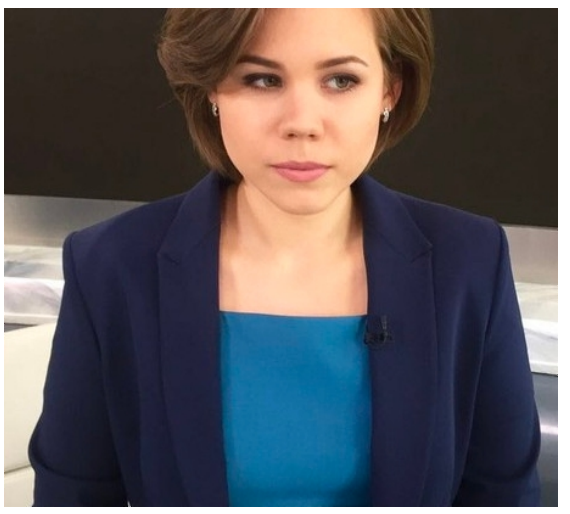
- met **Sanctionscan** scan je tot 2.000 personen en organisaties tegelijk tegen de sanctielijsten
- met **Countryscan** scan je landen op sancties van de EU en USA
- met **Dual Use Scan** controleer je of jouw HS-CN/GN- of Tariff-codes volgens de EU dual use zijn

Na elke scan staat er een downloadbaar rapport klaar waarmee achteraf aantoonbaar is dat de scan is uitgevoerd. Handig als de audit voor de deur staat.

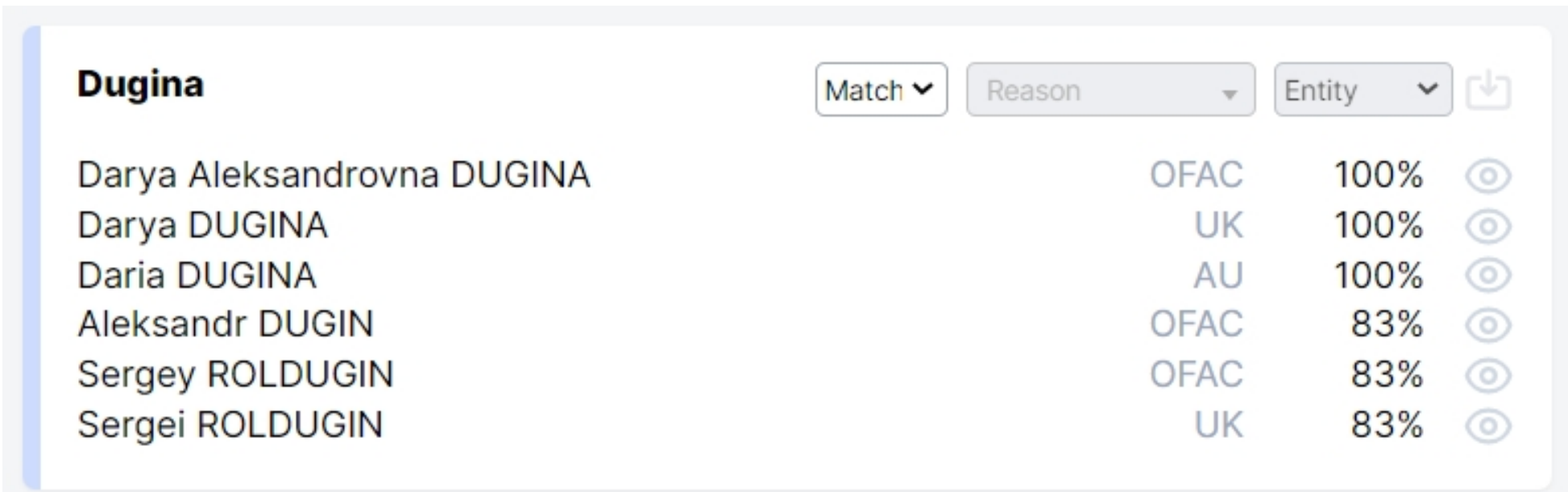
En als je dan tòch aan het controleren bent, vergeet niet zelf vast te stellen dat de transactie vanuit een zakelijk perspectief zin heeft. Soms worden er transacties voorgesteld die logisch lijken maar waar een addertje onder het gras zit. We spreken dan bijvoorbeeld van het omzeilen van sancties en export controls, witwassen, BTW-carrousel, terrorisme financiering en andere strafbare zaken. Wees er dus zeker van dat de transactie niet zo'n doel voor ogen heeft!

Darya Dugina...of Darja Doegina...of... Darya Doegina?

In de zomer van 2022 kwam Darya Dugina op 29-jarige leeftijd om bij een autobomaanslag. Dugina was de dochter van Aleksandr Dugina, een aanhanger van Vladimir Poetin en een extreemrechtse politieke filosoof. De media wisten te melden dat Dugina op de sanctielijsten van de VS en het Verenigd Koninkrijk stond. Even checken of dat klopt... Maar: hoe spel je de naam nu precies?

Op 6 nieuwssites en 2 Wiki-pagina's worden in totaal maar liefst 9 verschillende schrijfwijzen gebruikt. Wat is de juiste? Met zoveel ruis op de lijn wordt het wel héél lastig om te weten of iemand op een sanctielijst staat... Het goede nieuws is: voor Sanctioncheck maakt het niet uit hoe je een naam precies schrijft. Sanctioncheck werkt namelijk met fuzzy matching: een naam wordt op verschillende manieren gecheckt met de sanctielijsten, waardoor je veel meer (mogelijke) treffers krijgt. Zo weet je áltijd waar je aan toe bent!

Hoe werkt Sanctioncheck in de praktijk?

Laten we kijken naar het hypothetische voorbeeld van een Nederlands bedrijf dat specialistische thermometers maakt en deze wil exporteren naar Bhabha Atomic Research Center, een organisatie in India. De directeur is de heer Mohanty. Het Nederlandse bedrijf heeft alleen een productielocatie in Nederland en geen vestigingen in andere landen en moet daarom aan de Nederlandse, Europese en Verenigde Naties sanctielijsten voldoen.

→ De **Sanctionscan** laat zien dat Bhabha Atomic Research Center op de Amerikaanse BIS-lijst staat. Deze is voor dit Nederlandse bedrijf niet van toepassing; Mohanty staat niet op een relevante sanctielijst.

→ De **Countryscan** geeft geen match op India. Op India rusten geen sancties. Het staat de Nederlandse onderneming wat dit betreft dus vrij om te exporteren naar India.

→ Dan de **Dual Use Scan**. Het bedrijf wil een specialistische thermometer exporteren. De CN-code daarvan is 90251900. De Dual Use Scan geeft een hit. Mogelijk is dus sprake van dual use. De producent moet nu beoordelen of de uitgebreide omschrijving van toepassing is op zijn product. Uiteindelijk blijken de dual use-specificaties van de EU af te wijken van hun product. De Dual Use-code is niet van toepassing.

Groen licht: de specialistische thermometer mag de Indiase grens over!

Over Tikl

Tikl biedt Wwft, KYC en compliance software waarmee klanten op makkelijke wijze kunnen voldoen aan de Wwft- en sanctiewetgeving. Met tools als KAM-X en Sanctioncheck wordt het proces volledig geautomatiseerd. Tikl is in 2019 opgericht.

Benieuwd naar de mogelijkheden?

Interesse in het gemak en de zorgvuldigheid van Sanctioncheck? Tikl vertelt je graag meer en denkt mee over wat de software voor jouw bedrijf kan betekenen. Vraag een gratis vrijblijvende online demo van 30 minuten aan of neem contact met ons op.

Plan online demo

Sanctiewetgeving is omvangrijk maar noodzakelijk. Met Sanctioncheck is dit op een praktische wijze toegankelijk gemaakt. Bovendien is de applicatie helder en transparant vormgegeven waardoor het controleren van personen en organisaties gemakkelijk geïmplementeerd kan worden in bestaande processen.

SCIONIX Dedicated Scintillation detectors

Richard Bosmans
Manager Operations